

BESLISSING D.D. 17 MEI 2024 TEN AANZIEN VAN X

De sanctiecommissie van de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten (hierna “de FSMA”)

I. Procedure

1. Naar aanleiding van een kwaliteitscontrole die in de loop van 2019 op verzoek van het college van toezicht op de bedrijfsrevisoren (hierna “het **College**”) is uitgevoerd, heeft de secretaris - generaal van het College op 9 oktober 2020 met toepassing van artikel 53, § 2, van de wet van 7 december 2016 tot organisatie van het beroep van en het publiek toezicht op de bedrijfsrevisoren (hierna: “**WTB**”), een onderzoek geopend naar mogelijke inbreuken door X (hierna ook “**Partij**”) op de wettelijke, reglementaire en normatieve bepalingen zoals vermeld in artikel 59, § 1 WTB.
2. Op 22 januari 2020 diende BV A, een cliënte van Partij, een klacht in tegen Partij bij het College. Naar aanleiding van deze klacht nam de secretaris - generaal op 6 oktober 2020 kennis van ernstige aanwijzingen dat bepaalde werkzaamheden van Partij niet in overeenstemming zijn met de op haar van toepassing zijnde wettelijke, reglementaire en normatieve bepalingen. De secretaris – generaal opende met toepassing van artikel 53, § 2, WTB, op 11 januari 2021 een onderzoek naar mogelijke inbreuken door Partij in het kader van haar relatie met haar cliënte¹.
3. De secretaris-generaal stuurde op 19 december 2022 haar voorlopig onderzoeksverslag van 19 december 2022, dat het relaas der feiten en de voorlopige vaststellingen met betrekking tot beide onderzoeken bevat, overeenkomstig artikel 56, § 1/2, WTB naar de Partij. Partij maakte op 19 januari 2023 haar opmerkingen bij het voorlopig onderzoeksverslag kenbaar. Het definitief onderzoeksverslag dateert van 13 maart 2023.
4. Op 23 maart 2023 stelde het College Partij in kennis van zijn beslissing om, met toepassing van artikel 58 WTB, een procedure voor de sanctiecommissie in te stellen die kan leiden tot de oplegging van een administratieve maatregel of een administratieve geldboete, van de grieven die door het College tegen Partij in aanmerking werden genomen en van het definitief onderzoeksverslag van de

¹ Deze beslissing werd op 21 april 2021 door de secretaris – generaal ondertekend (stuk B.18 inventaris College).

secretaris-generaal. Diezelfde dag maakte het College tevens de kennisgeving van de grieven over aan de voorzitter van de sanctiecommissie van de FSMA.

5. Op 27 maart 2023 heeft de voorzitter van de sanctiecommissie met een aangetekend schrijven Partij uitgenodigd om een kopie van de dossierstukken te verkrijgen. Op 31 maart 2023 heeft de voorzitter van de sanctiecommissie Partij met een aangetekend schrijven kennisgegeven van de samenstelling van de zetel, van de procedurekalender en van de datum van de hoorzitting. Op 22 november 2023 bezorgde het secretariaat van de sanctiecommissie een kopie van de dossierstukken aan Partij.
6. Er werden geen schriftelijke bemerkingen neergelegd door de Partij. Op 18 september 2023 legde het College een schriftelijke memorie neer. De raadsman van Partij legde op 27 november 2023 een memorie van antwoord neer. Partij en haar raadsman werden tijdens de hoorzitting van 22 december 2023 door de sanctiecommissie gehoord. De secretaris-generaal lichtte er eerst het feitenrelaas, zoals vervat in haar definitief onderzoeksverslag, toe. Daarna lichtte de door het College aangestelde advocaat de grieven van het College toe, met inbegrip van zijn standpunt met betrekking tot de gevorderde sanctie. Vervolgens lichtten Partij en haar raadsman het verweer van Partij toe.

II. Toepasselijke regelgeving

7. Artikel 59 WTB voorziet in de bevoegdheid van de sanctiecommissie om administratieve maatregelen en geldboetes op te leggen bij een inbreuk op de toepasselijke wettelijke, reglementaire en normatieve bepalingen:

“§ 1

Onverminderd de overige maatregelen bepaald door deze wet, is de sanctiecommissie van de FSMA het bevoegde orgaan voor het opleggen van administratieve maatregelen en geldboetes bij een inbreuk op de toepasselijke wettelijke, reglementaire en normatieve bepalingen. Onverminderd de overige maatregelen waarvan sprake in deze wet, kan de sanctiecommissie van de FSMA, indien zij, overeenkomstig artikel 58 en met naleving van de procedure als bedoeld in hoofdstuk III, afdeling 5, van de wet van 2 augustus 2002, met uitzondering van de artikelen 70 en 71, een inbreuk vaststelt op de toepasselijke wettelijke, reglementaire en normatieve bepalingen, de volgende maatregelen nemen ten aanzien van de bedrijfsrevisoren, auditors of auditororganisaties van een derde land en

- met betrekking tot de bepaling onder 6°, ten aanzien van een lid van het leidinggevend of bestuursorgaan van een organisatie van openbaar belang, en*
- met betrekking tot de bepaling onder 8°, ten aanzien van de persoon die de beroepswerkzaamheid van bedrijfsrevisor uitoefent in België, zonder daartoe erkend te zijn:*
 - 1° een waarschuwing;*
 - 2° een berisping;*
 - 3° een openbare verklaring op de website van de FSMA, waarin de naam van de voor de inbreuk verantwoordelijke persoon en de aard van de inbreuk worden vermeld;*

4° een tijdelijk verbod van maximaal drie jaar voor de bedrijfsrevisor, het geregistreerde auditkantoor of de vaste vertegenwoordiger om iedere beroepsmatige dienstverlening of bepaalde dienstverlening te verrichten

5° een openbare verklaring dat het controleverslag niet voldoet aan de eisen van artikel 28 van de richtlijn ¹[2006/43/EG]¹ of, in voorkomend geval, van artikel 10 van verordening (EU) nr. 537/2014;

6° een tijdelijk verbod van maximaal drie jaar voor een lid van een bedrijfsrevisorenkantoor of van een leidinggevend of bestuursorgaan van een organisatie van openbaar belang om functies in bedrijfsrevisorenkantoren of organisaties van openbaar belang te bekleden;

7° de intrekking van de hoedanigheid van bedrijfsrevisor;

8° een administratieve geldboete die niet meer mag bedragen dan 2.500.000 euro voor hetzelfde feit of geheel van feiten. Wanneer de inbreuk de overtreder een vermogensvoordeel heeft opgeleverd of hem in staat heeft gesteld een verlies te vermijden, mag dit maximum worden verhoogd tot het drievoud van het bedrag van dat voordeel of dat verlies.

De tijdelijke schorsingen als bedoeld in de bepalingen onder 4° en 6° gaan in op de dag waarop die schorsing ter kennis wordt gebracht van de persoon die wordt geschorst.

Wanneer de sanctiecommissie een in de bepaling onder 4° bedoeld tijdelijk verbod oplegt aan een bedrijfsrevisor, geregistreerd auditkantoor of vaste vertegenwoordiger, die (dat) zich, op de dag van de kennisgeving van dat tijdelijke verbod, voorlopig van iedere beroepsmatige dienstverlening of van bepaalde dienstverlening onthoudt ingevolge een in artikel 57, § 1, derde lid, 3°, bedoelde aanmaning om zich voorlopig van iedere beroepsmatige dienstverlening of van bepaalde dienstverlening te onthouden, dat op grond van dezelfde feiten is uitgesproken, wordt het opgelegde tijdelijke verbod geacht te zijn ingegaan op de dag van de kennisgeving van de aanmaning om zich tijdelijk van iedere beroepsmatige dienstverlening of van bepaalde dienstverlening te onthouden.

De sanctiecommissie stelt het College in kennis van de op basis van dit artikel genomen beslissingen.

§ 2

Bij verwijzing van een bedrijfsrevisor-natuurlijk persoon naar de sanctiecommissie kan het bedrijfsrevisorenkantoor dat deze revisor, in voorkomend geval, vertegenwoordigt, enkel wegens een onderscheiden fout in hoofde van het bedrijfsrevisorenkantoor zelf worden doorverwezen.”

III. Tenlasteleggingen en voorstel van sanctie vanwege het comité van het college van toezicht op de bedrijfsrevisoren

8. Het College sluit zich in zijn kennisgeving van de grieven aan bij de vaststellingen van de secretaris-generaal in haar definitief onderzoeksverslag van 13 maart 2023 ten aanzien van Partij, en besluit tot de hieronder vermelde inbreuken in hoofde van Partij.

III.1 Grieven met betrekking tot de kantoororganisatie – grieven A1 tot en met A6

9. Het definitief onderzoeksverslag besluit dat Partij de onderstaande bepalingen schendt:

- 1) Artikel 12, eerste lid, 2° van het koninklijk besluit van 21 juli 2017 betreffende de toekenning van de hoedanigheid van bedrijfsrevisor alsook de inschrijving en registratie in het openbaar register van de bedrijfsrevisoren en artikel 29 WTB door in het openbaar register geen melding te maken van de relatie van de bedrijfsrevisor met het accountantskantoor B, waarvan hij vennoot en zaakvoerder is (hierna grief “A1”);
- 2) Artikel 13, § 4, eerste lid WTB en artikel 29 WTB door voor de commissarismandaten niet na te gaan of bij de onderneming of het organisme een andere bedrijfsrevisor in de loop van de voorgaande twaalf maanden, belast is of werd met een revisorale opdracht bij dezelfde entiteit (hierna grief “A2”);
- 3) ISQC1.21 (b) en artikel 29 WTB door in de onafhankelijkheidsverklaringen, in het kader van de opdrachten die voor de bedrijfsrevisor werden uitgevoerd, niet aan te geven welke periode precies gedekt wordt door de verklaring alsook niet te refereren naar de uitgevoerde opdrachten of naar een klantenlijst, waarin de specifieke opdrachten zijn opgenomen (hierna grief “A3”);
- 4) ISQC1.35 (b) en artikel 29 WTB door de in het kwaliteitshandboek opgelijste criteria niet systematisch en periodiek te beoordelen en te toetsen om na te gaan in welke mate een opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling vereist is, en dit niet te documenteren (hierna grief “A4”);
- 5) ISQC1.45 en ISA 230.14 en artikel 17, § 3 en 29 WTB door dat het kwaliteitshandboek onvoldoende duiding geeft over de praktische opdrachtuitvoering, de samenstelling van een controledossier en de concrete manier waarop de documentatie tot stand moet komen, dat niet wordt beschreven hoe het controledossier wordt aangelegd voor een eenmalige wettelijke opdracht, en de controledossiers niet (en dus ook niet tijdig) te archiveren (hierna grief “A5”);
- 6) ISQC1.48 (a) en artikel 19, § 1, 11° en 29 WTB door sinds de inwerkingtreding van ISQC1 geen verslag op te maken ter uitvoering van de monitoringverplichting (hierna grief “A6”);

III.2 Grieven met betrekking tot het commissarismandaat NV D – grieven B1 tot en met B18

10. Het definitief onderzoeksverslag besluit dat Partij de onderstaande bepalingen schendt:

- 1) ISA 315.11 (c) en artikel 29 van de WTB door dat ten aanzien van de kennis van de entiteit niet uit het controledossier blijkt hoe met de afgrenzing van de kosten en opbrengsten van niet afgewerkte ontwikkelingsopdrachten/lopende consulting activiteiten wordt omgegaan en hoe wordt omgegaan met de kosten van ontwikkelingsinspanningen (al dan niet activering; voorziening in de mate

dit al gerechtvaardigd zou zijn door het boekhoudrecht) (hierna grief “B1”);

- 2) ISA 315.12, ISA 315.13, ISA 315.29 en artikel 29 WTB door geen inzicht te verkregen in de interne beheersing die relevant is voor de controle, ten aanzien van de verkoopadministratie, het facturatiepakket en de personeelsadministratie te weinig inzicht te verwerven in de interne beheersingsactiviteiten, geen werkzaamheden uit te voeren in aanvulling op de interviews met de klant en onvoldoende inzicht in het systeem van interne controle te bekomen ten aanzien van de omzet (hierna grief “B2”);
- 3) ISA 315.18 (a), (b) en (c) en artikel 29 WTB door op onvoldoende wijze inzicht te verwerven in de informatiesystemen (hierna grief “B3”);
- 4) ISA 315.21 en artikel 29 WTB door op onvoldoende wijze inzicht te verwerven in de ITAC en de ITGC en in de wijze waarop de entiteit op uit IT voortkomende risico's heeft ingespeeld (hierna grief “B4”);
- 5) ISA 315.25 en artikel 29 WTB door de risico's op een onafdoende manier te identificeren en in te schatten (hierna grief “B5”);
- 6) ISA 330.26 en artikel 29 WTB doordat de verkregen controle-informatie niet werd geëvalueerd of deze voldoende en geschikt is en op basis van deze informatie uit het controledossier niet kan besloten worden dat het systeem van interne controle met voldoende diepgang is beoordeeld om op welke controle dan ook te steunen (hierna grief “B6”);
- 7) ISA 530.6, ISA 530.7 en artikel 29 WTB door niet op een correcte manier de steekproef ter beoordeling van het significante risico van de volledigheid van de omzet op te zetten, door geen rekening te houden met het doel van de controlewerkzaamheden en geen specifieke methodologie te hanteren om het aantal te nemen steekproeven te bepalen, door geen rekening te houden met de mate waarin hij al dan niet ingevolge andere werkzaamheden reeds veel of weinig zekerheid heeft bekomen, en door de steekproefomvang niet te steunen op een steekproefrisico (hierna grief “B7”);
- 8) ISA 540.8 (c), ISA 540.9, ISA 540.15, ISA 540.18 en artikel 29 WTB door onvoldoende controlewerkzaamheden op te zetten en uit te voeren aangaande het significante risico van de inschatting van de voorzieningen (hierna grief “B8”);
- 9) ISA 240.32 (a) en (b) en artikel 29 WTB door dat het controledossier geen documentatie bevat aangaande een nazicht van de in het grootboek vastgelegde journaalposten en andere aanpassingen, en door de schattingen die aan de basis lagen van het aanleggen en terugnemen van de voorzieningen niet te beoordelen op tendenties en of de eventuele omstandigheden die tot de tendentie hebben geleid een risico vormen op een afwijking van materieel belang die het gevolg is van fraude (hierna grief “B9”);

- 10) ISA 550.25 (a) en artikel 29 WTB door de bekomen controle-informatie inzake doorgerekende kosten aan verbonden partijen niet te beoordelen (hierna grief “**B10**”);
 - 11) ISA 520.6 en artikel 29 WTB door het ontbreken van enig verklarende commentaar of toelichting om de redelijkheid van de cijferanalyse op het einde van de controle toe te lichten (hierna grief “**B11**”);
 - 12) Artikel 143 van het Wetboek van vennootschappen (hierna, “W.Venn.”) en artikel 29 WTB door geen verslag van niet-bevinding op te stellen (hierna grief “**B12**”);
 - 13) ISA 500.6, ISA 700.17 en artikel 29 WTB door onvoldoende controlewerkzaamheden uit te voeren voor het risico inzake omzeterkenning en de voorzieningen (hierna grief “**B13**”);
 - 14) ISA 330.24, ISA 705.7 (a), ISA 706.6 en artikel 29 WTB door niet voldoende te evalueren of de presentatie van de jaarrekening, met inbegrip van de toelichtingen daarop, in overeenstemming is met het van toepassing zijnde stelsel inzake financiële verslaggeving, geen paragraaf ter benadrukking van bepaalde aangelegenheden op te nemen, en geen oordeel met beperking tot uitdrukking te brengen (hierna grief “**B14**”);
 - 15) ISA 230.8 en artikel 29 WTB door dat de controledocumentatie niet zo is opgesteld dat die voldoende is om een ervaren auditor die voorheen niet bij de controle betrokken was in staat te stellen om inzicht te verwerven in de uitgevoerde werkzaamheden (hierna grief “**B15**”);
 - 16) Artikel 13, § 2 en 29 WTB door kennelijk onvoldoende tijd te spenderen aan de controleopdracht (hierna grief “**B16**”);
 - 17) Artikel 28, § 1, 2de lid van het KB van 30 januari 2001 tot uitvoering van het Wetboek van vennootschappen en artikel 144, § 1, 9° W.Venn. en artikel 29 WTB door de inbreuken op het vennootschapsrecht niet te vermelden in zijn commissarisverslag (hierna grief “**B17**”);
 - 18) Artikel 96, § 1, 1° en artikel 144, § 1, 9° W.Venn. en artikel 29 van de WTB door de inbreuken op het vennootschapsrecht niet te vermelden in zijn commissarisverslag (hierna grief “**B18**”);
11. Het definitief onderzoeksverslag besluit voor grieven B2 tot en met B11 en B13 tot en met B18 dat:
- *“De bedrijfsrevisor schendt de vereiste inzake professionele zorgvuldigheid en vakbekwaamheid, bedoeld in artikel 12 van de wet van 7 december 2016 en de vereiste inzake de waardigheid van het beroep, bedoeld in artikel 29 van de wet van 7 december 2016;*
 - *De bedrijfsrevisor gedroeg zich niet als een normaal, zorgvuldig en vooruitziend bedrijfsrevisor in dezelfde omstandigheden;*
 - *Hij toont evenmin aan dat hij op een juiste en adequate wijze kan omgaan met eisen, verwachtingen en problemen die zich (kunnen) voordoen binnen en tussen verschillende aspecten van zijn werkzaamheden;*

- *Hij toont evenmin een professioneel-kritische ingesteldheid door verklaringen of informatie van de onderneming niet aan enige of afdoende vorm van onderzoek te onderwerpen;*
- *Er is eveneens een gebrek aan diligentie en zorgvuldigheid in de beroepsuitoefening die de kernwaarden van het beroep aantasten.”*

Het definitief onderzoeksverslag besluit voor grief B12 dat:

- *“De bedrijfsrevisor schendt de vereiste inzake professionele zorgvuldigheid en vakbekwaamheid, bedoeld in artikel 12 van de wet van 7 december 2016 en de vereiste inzake de waardigheid van het beroep, bedoeld in artikel 29 van de wet van 7 december 2016;*
- *De bedrijfsrevisor gedroeg zich niet als een normaal, zorgvuldig en vooruitziend bedrijfsrevisor in dezelfde omstandigheden;*
- *Hij toont evenmin aan dat hij op een juiste en adequate wijze kan omgaan met eisen, verwachtingen en problemen die zich (kunnen) voordoen binnen en tussen verschillende aspecten van zijn werkzaamheden;*
- *Er is eveneens een gebrek aan diligentie en zorgvuldigheid in de beroepsuitoefening die de kernwaarden van het beroep aantasten.”*

III.3 Grieven met betrekking tot het commissarismandaat BV A – grieven C1 tot en met C6

12. Het definitief onderzoeksverslag concludeert dat Partij de onderstaande bepalingen schendt:

- 1) Artikel 19, 21, § 1, 1° en 5°, 22, 23, § 1, 26, § 1, 30, 31, 33, 34, § 1 en § 3 van de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten (hierna, “AML-wet”) en artikel 29 WTB door niet over te gaan tot de noodzakelijke identificatieplichten vooraleer de zakelijke relatie aan te gaan en de zakelijke relatie voort te zetten ondanks hij niet voldoet (kan voldoen) aan zijn antiwitwasverplichtingen (hierna grief “C1”);
- 2) ISA 210 en artikel 21 en 29 WTB door niet te beschikken over enige gedateerde en ondertekende opdrachtbrief voorafgaand aan de uitvoering van de opdracht (hierna grief “C2”);
- 3) Artikel 13 en 29 WTB door bij de uitvoering van de revisorale opdracht onvoldoende tijd te besteden aan de opdracht en geen beroep te doen op voldoende personeel om zijn taak correct uit te voeren; en, artikel 143, 268, 269 en 283 W.Venn. en artikel 29 WTB door niet uiterlijk vijftien dagen voor de algemene vergadering een commissarisverslag op te stellen (hierna grief “C3”);
- 4) Artikel 29 WTB door ten onrechte ten aanzien van zijn cliënte voor te houden dat hij zonder gedateerde en ondertekende opdrachtbrief de opdracht niet kan afronden en zelfs na goedkeuring en bekendmaking van de jaarrekening van de vennootschap over het boekjaar 2018 nog een

commissarisverslag zou kunnen opstellen en op die manier de verantwoordelijkheid voor zijn eigen nalatigheid en onzorgvuldigheid bij de cliënte legt (hierna grief “C4”);

- 5) Artikel 12 § 1-3, 5, 13, § 1, 15, 17, § 3, 21 en artikel 29 WTB, ISA 200.14, 210.6, 210.9, 210.10, 315.11, 315.12, 315.13, 315.18, 315.20, 315.21, 240.15, 240.17 tot 240.21, 240.25 tot 240.27, 320.10, 320.11, 315.5, 315.6.a, 315.6.b, 315.6.c, 315.25, 315.27, 300.7, 300.8, 300.9, 330.8, 530.6, 330.18, 520.5.a, 530.6, 500.7, 500.9, 500.11, 500.6, 240.32.a, 240.32.b, 240.32.c, 240.33, 550.28, 550.11, 550.15, 550.20 tot 24, 550.25.a, 501.9, 540.8.c, 540.9, 540.13, 540.18, 402.9, 402.10, 402.11, 570.10, 570.12, 570.16, 570.17, 570.18, 570.21, 570.22, 570.23, 570.24, 510.6, 510.8, 520.6, 450.5, 250.13, 560.6, 560.7, 560.10, 560.15, 260.14, 260.15, 260.16, 580.9, 580.14, 710.7.a, 330.30, 330.24, 250.13, 700.13, 230.7, 230.8, 230.9.b en 203.14 door deze werkzaamheden en verplichtingen niet te hebben uitgevoerd (hierna grief “C5”).

13. Het definitief onderzoeksverslag besluit voor grieven C1 tot en met C4:

- *“De bedrijfsrevisor schendt de vereiste inzake professionele zorgvuldigheid en vakbekwaamheid, bedoeld in artikel 12 van de wet van 7 december 2016 en de vereiste inzake de waardigheid van het beroep, bedoeld in artikel 29 van de wet van 7 december 2016;*
- *De bedrijfsrevisor gedroeg zich niet als een normaal, zorgvuldig en vooruitziend bedrijfsrevisor in dezelfde omstandigheden;*
- *Hij toont evenmin aan dat hij op een juiste en adequate wijze kan omgaan met eisen, verwachtingen en problemen die zich (kunnen) voordoen binnen en tussen verschillende aspecten van zijn werkzaamheden;*
- *Er is eveneens een gebrek aan diligentie en zorgvuldigheid in de beroepsuitoefening die de kernwaarden van het beroep aantasten.”*

Het definitief onderzoeksverslag besluit voor grief C5:

- *“De bedrijfsrevisor schendt de vereiste inzake professionele zorgvuldigheid en vakbekwaamheid, bedoeld in artikel 12 van de wet van 7 december 2016 en de vereiste inzake de waardigheid van het beroep, bedoeld in artikel 29 van de wet van 7 december 2016;*
- *De bedrijfsrevisor gedroeg zich niet als een normaal, zorgvuldig en vooruitziend bedrijfsrevisor in dezelfde omstandigheden;*
- *Hij toont evenmin aan dat hij op een juiste en adequate wijze kan omgaan met eisen, verwachtingen en problemen die zich (kunnen) voordoen binnen en tussen verschillende aspecten van zijn werkzaamheden;*
- *Hij toont evenmin een professioneel-kritische ingesteldheid door verklaringen of informatie van de onderneming niet aan enige of afdoende vorm van onderzoek te onderwerpen;*
- *Er is eveneens een gebrek aan diligentie en zorgvuldigheid in de beroepsuitoefening die de kernwaarden van het beroep aantasten.”*

III.4 Voorstel van sanctie

14. Het College stelt voor om Partij de volgende sancties op te leggen: **(i) de intrekking van de hoedanigheid van bedrijfsrevisor en (ii) een administratieve geldboete van 15.000 euro** (kennisgeving van de grieven dd. 23 maart 2023, pagina 3 - 4 en memorie College dd. 18 maart 2023).
15. Het College houdt daarbij rekening met de **concrete omstandigheden** van de zaak, in het bijzonder (kennisgeving van de grieven, pagina 3 - 4): **de ernst en de duur van de inbreuken** (het gegeven dat de kantoororganisatie van Partij niet voldeed aan de minimumvereisten en er op 30 december 2020 niet minder dan 22 hersteltermijnen dienden te worden opgelegd vooraleer het College uiteindelijk op 24 september 2021 kon vaststellen dat de minimumvereisten waren bereikt; de vaststelling dat, voor wat betreft de uitvoering van twee commissarismandaten, zelfs de meest essentiële werkzaamheden en verplichtingen die rusten op bedrijfsrevisoren niet in acht werden genomen en zeer ernstig werden verwaarloosd (geen voldoende inzichten verworven in de grondslagen voor financiële verslaggeving, geen naleving antiwitwas-regelgeving, geen opstelling van het commissarisverslag voor boekjaar 2018 etc.)); **eerdere inbreuken** (geen); en **verzwarende omstandigheden** (zeer ernstige tekortkomingen in niet één, maar twee commissarismandaten, geen enkel rechtstreeks contact met de cliënte bij aanvang van de zakelijke relatie, de klacht die de cliënte van Partij bij het College indiende, de vaststelling dat Partij zijn cliënte en het College ten onrechte voorhield dat Partij geen commissarisverslag kon opstellen zonder opdrachtbrief, waardoor zij op die manier de verantwoordelijkheid voor haar eigen nalatigheid en onzorgvuldigheid bij de cliënte legde).

Het College besluit dat Partij ernstig tekort geschoten is aan haar beroepsverplichtingen en op fundamentele wijze afbreuk heeft gedaan aan het gewettigd vertrouwen dat de gemeenschap kan stellen in de werkzaamheden van een bedrijfsrevisor. Het gaat volgens het College zelfs om dermate ernstige onzorgvuldigheden en normvervalsing dat geen lichtere sanctie kan worden overwogen. Het feit dat de Partij geen eerdere inbreuken heeft begaan, doet hier naar mening van het College niets af aan af.

In de kennisgeving van de grieven wordt er bovendien op gewezen dat de sanctie een afschrikwekkende werking moet hebben om te voorkomen dat in de toekomst soortgelijke inbreuken worden gepleegd, ook ten aanzien van andere bedrijfsrevisoren. Tevens wordt gewezen op de vertrouwensfunctie van de bedrijfsrevisor en het daaruit voortvloeiende strenge verwachtingspatroon.

16. Het College stelt in haar kennisgeving van de grieven aan Partij tevens voor om de beslissing **nominatief bekend te maken gedurende een periode van 5 jaar**. Daartoe verwijst het College naar de algemene regel vervat in artikel 72, § 3, vierde lid, van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten (hierna, de “**wet van 2 augustus 2002**”).

IV. Feiten

17. Partij is sinds ... als bedrijfsrevisor ingeschreven in het openbaar register van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren (hierna “het **IBR**”) onder het nummer (...).

Partij voert haar activiteiten uit binnen het bedrijfsrevisorenkantoor B met maatschappelijke zetel te (...), ingeschreven in het openbaar register van het IBR onder het nummer (...) en ingeschreven in de kruispuntbank van ondernemingen onder het nummer (...). Partij is de enige vertegenwoordiger van het bedrijfsrevisorenkantoor B. Partij en het bedrijfsrevisorenkantoor B maakten tot 21 mei 2021 tevens deel uit van het revisorennetwerk C, ingeschreven in het openbaar register van het IBR, onder het nummer (...).

18. In de loop van 2019 werd op verzoek van het College de eerste fase van de kwaliteitscontrole van het revisorennetwerk C uitgevoerd, waarbij werd nagekeken of het bedrijfsrevisorenkantoor B beschikte over een organisatie die aangepast is aan de aard en de omvang van haar activiteiten. Op 14 juni 2019 bezorgde de aangewezen inspecteur zijn verslag over de kantoororganisatie van Partij aan het College (stuk A.1 inventaris College).

Op 11 juli 2019 deelde het College aan de inspecteur mee dat de uitvoering van revisorale opdrachten door Partij zal worden gecontroleerd. (stuk A.2 inventaris College)

De kwaliteitscontrole had betrekking op de uitvoering van de volgende opdrachten:

- het commissarismandaat bij NV D (boekjaar afgesloten per 31/12/2018).
- de wettelijke opdracht bij BVBA E (voorstel tot ontbinding - verslag gedateerd op 12 juni 2019).

19. Op 31 oktober 2019 bezorgde de inspecteur zijn verslag over de revisorale opdrachten van Partij aan het College (stukken A.3 en A.4 inventaris College). De inspecteur legde uit dat er voor de controle de nodige afspraken werden gemaakt voor een plaatsbezoek. Op verzoek van Partij werd dit uitgesteld naar maandag 23 en woensdag 25 september 2019. Het plaatsbezoek was goed verlopen, maar de inspecteur kon slechts op 23 oktober 2019, na veelvuldig verzoek, van Partij de nodige kopieën bekomen uit het controledossier. De inspecteur benadrukte dat het controledossier een volledig papieren dossier is. De inspecteur meldde tevens dat zijn bevindingen op 23 oktober 2019 aan Partij werden bezorgd, maar dat hij geen feedback ontving. Partij, die een kopie van de mededeling van de inspecteur aan het College ontvangen had, reageerde op 31 oktober 2019. Zij bezorgde zijn opmerkingen op de door de inspecteur geformuleerde bevindingen aan het College (stuk A.5 inventaris College).

Op grond van deze informatie werd op 9 oktober 2020 door de secretaris-generaal een onderzoek geopend (stuk A.31 inventaris College).

20. Daarnaast ontving het College op 22 januari 2020 een klacht van BV A, een cliënte van Partij. De cliënte voerde aan dat Partij, benoemd als commissaris, geen controleverslag opstelde, noch (tijdig) informatie verstrekke betreffende de jaarrekening voor het boekjaar 2018, ondanks de vele verzoeken daartoe (stuk B.1 tot B.4 en B.6 en B.7 inventaris College). Naar aanleiding van deze klacht werd op 11 januari 2021 een onderzoek geopend (stuk B.18 inventaris College).
21. De resultaten van beide onderzoeken werden samengebracht in het voorlopig en het definitief onderzoeksverslag (...).

V. Beoordeling door de sanctiecommissie

V.0 Voorafgaand: punctuele betwisting door Partij

22. Het College argumenteert met verwijzing naar het definitief onderzoeksverslag dat de tenlasteleggingen zoals opgenomen in III.C; III.D en III.E van het definitief onderzoeksverslag, bewezen zijn.
23. Partij verklaart in haar memorie van antwoord dd. 27 november 2023 het volgende:

“X betwist de aan hem ten laste gelegde inbreuken goeddeels niet, ook al dient vastgesteld dat bij de beoordeling of bepaalde (mineure) inbreuken dienden weerhouden een – naar aanvoelen van concludent – grote gestrengheid werd gehanteerd. Concludent verwijst naar de verweernota die als stuk 1 aan onderhavige memorie wordt gehecht om er onlosmakelijk deel van uit te maken.” (randnummer 4)

“X betwist de aan hem ten laste gelegde inbreuken niet – de hoger onder randnummer 4 besproken nuance niet te nagesproken (cf. supra) – en aanvaardt de voorgestelde sanctie van de intrekking van zijn hoedanigheid van bedrijfsrevisor.” (randnummer 6)

Partij verklaart de aan haar tenlastegelegde inbreuken niet te betwisten, maar formuleert tegelijkertijd toch enkele kanttekeningen bij het definitief onderzoeksverslag en 2 punctuele betwistingen voor wat betreft respectievelijk grief C1 en grief C5 (stuk 1 bij de memorie van antwoord van Partij dd. 27 november 2023, cf. *infra*). Op de hoorzitting verduidelijkte Partij dat de door haar aangebrachte kanttekeningen en punctuele betwistingen voornamelijk van belang kunnen zijn voor de straftoemeting.

V.1. Wat betreft de grieven inzake de kantoororganisatie – grieven A1 tot en met A6

24. De sanctiecommissie dient in dit onderdeel te oordelen of Partij inbreuken heeft gepleegd op de bepalingen met betrekking tot de kantoororganisatie en de minimumvereisten die moeten worden gevolgd en toegepast om een

kwaliteitsvolle dienstverlening en organisatie te waarborgen zoals vermeld in titel III.1 (randnummer 9) van deze beslissing.

Het College verwijst naar het definitief onderzoeksverslag (blz. 22-27), dat voor wat betreft dit onderdeel 6 inbreuken weerhoudt. Deze potentiële inbreuken zijn hernomen in randnummer 9 van deze beslissing (**grievens A1 tot en met A6**). Qua motivering voor de door het College weerhouden inbreuken worden een aantal vaststellingen opgenomen in het definitief onderzoeksverslag (blz. 22-27):

- In het openbaar register is er geen melding gemaakt van de relatie van Partij met het bedrijfsrevisorenkantoor B, waarvan zij vennoot en zaakvoerder is (stuk A.8 inventaris College);
- Voor de punctuele opdrachten voorzien de procedures van Partij niet dat zij nagaat bij de onderneming of het organisme of een andere bedrijfsrevisor in de loop van de voorgaande twaalf maanden, belast is of werd met commissarismandaat bij dezelfde entiteit (stuk A.9, Hoofdstuk 3.1.1 inventaris College);
- De onafhankelijkheidsverklaring, getekend door accountants in onderaanneming, in het kader van de opdrachten die voor de Partij werden uitgevoerd geven niet aan welke periode precies gedekt wordt door de verklaring. Er wordt ook niet gerefereerd naar de opdrachten in kwestie noch naar een klantenlijst, waarin de specifieke opdrachten zijn opgenomen (stuk A.10 College);
- De in het kwaliteitshandboek opgelijste criteria worden niet systematisch en periodiek beoordeeld en getoetst om na te gaan in welke mate een opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling vereist is, en dit wordt evenmin gedocumenteerd (stuk A.6, Organisatie van het kantoor, vraag 59 inventaris College);
- Alhoewel Partij met het IT-programma of "*pack*" "*PE-KE*"² werkt voor de commissarismandaten en checklists en indexen hanteert, geeft zijn kwaliteitshandboek onvoldoende duiding over de praktische opdrachtuitvoering, de samenstelling van een controledossier en de concrete manier waarop de documentatie tot stand moet komen (stuk A.9, hoofdstuk 5, blz. 20 en hoofdstuk 7.2 inventaris College);
- Er is tevens niet beschreven hoe het controledossier wordt aangelegd voor een eenmalige wettelijke opdracht (stuk A.9, hoofdstuk 7.2 inventaris College);
- Partij maakt geen verslag op ter uitvoering van de monitoringverplichting (stuk A.6, inventaris College).

25. Het College voert aan dat naar aanleiding van de kwaliteitscontrole op 3 december 2020 maar liefst 22 hersteltermijnen werden opgelegd. Het duurde dan nog tot 24 september 2021 en de beslissing van het College tot de intentie tot het opleggen van een voorlopige onthouding (omdat de hersteltermijnen niet werden uitgevoerd) vooraleer het College kon vaststellen dat Partij de

² Petite entité – Kleine entiteit.

minimumvereisten bereikte. Het College besluit tot een zeer ernstige inbreuk. Een goede kantoororganisatie is immers een hoeksteen om kwaliteitsvolle werkzaamheden te garanderen (kennisgeving van de grieven, pagina 2).

26. Voor wat betreft de grieven A1 tot en met A6 stelt het definitief onderzoeksverslag vast dat Partij deze niet betwist. Voor wat betreft grief A1 en A2 komt geen antwoord van Partij aan de inspecteur. Voor wat betreft grieven A3 tot en met A6 stelt het definitief onderzoeksverslag vast dat het antwoord van Partij niet kwalificeert als een betwisting van de inbreuk, maar getuigt van de intentie om hieraan aan de toekomst te willen werken (definitief onderzoeksverslag, blz. 22-27).

Ook in de procedure voor de sanctiecommissie formuleert Partij geen betwisting ten aanzien van de grieven A1 tot en met A6. De Partij verklaart in haar memorie van antwoord uitdrukkelijk dat zij de aan haar ten laste gelegde inbreuken “goeddeels” niet betwist (memorie van antwoord voor Partij dd. 27 november 2023, randnummers 4 en 6). Wel formuleert Partij een aantal kanttekeningen bij het definitief onderzoeksverslag (stuk 1 bij haar memorie van antwoord) die naar haar mening van belang kunnen zijn voor de straftoemeting. Voor de grieven A1 tot en met A6 brengt Partij stukken bij (bijlage 1, 2, 2d, 3 a-b, 4 a-c, 5 a- c, 6 a –b) die dateren van na de periode van de kwaliteitscontrole en die aantonen dat Partij de vastgestelde tekortkomingen achteraf heeft trachten remediëren. De sanctiecommissie volgt het definitief onderzoeksverslag en is van oordeel dat deze bijlagen niet kwalificeren als een betwisting van de grieven A1 tot en met A6, maar getuigen van de intentie van Partij om de vastgestelde tekortkomingen aan te pakken naar de toekomst toe.

27. **De sanctiecommissie is, op grond van de hierboven uiteengezette motieven, van oordeel dat Partij een inbreuk heeft gepleegd op de in randnummer 9 vermelde bepalingen:**

- De grieven A1 tot en met A6 worden voldoende bewezen door de behoorlijk gestaafde vaststellingen in het definitief onderzoeksverslag;
- De grieven A1 tot en met A6 worden niet betwist door Partij.

V.2. Wat betreft de grieven met betrekking tot het commissarismandaat NV D – grieven B1 tot en met B18

28. De sanctiecommissie dient in dit onderdeel te oordelen of Partij bij de uitvoering van het commissarismandaat NV D inbreuken heeft gepleegd op de bepalingen vermeld in titel III.2 (randnummer 10).
29. Het College verwijst naar het definitief onderzoeksverslag (blz. 28-57), dat voor wat dit onderdeel betreft, 18 inbreuken weerhoudt. Deze potentiële inbreuken zijn hernomen in randnummer 10 van deze beslissing (**grieven B1 tot en met B18**). Qua motivering voor de door het College weerhouden inbreuken worden

een aantal vaststellingen opgenomen in het definitief onderzoeksverslag (blz. 28-57).

30. Het College argumenteert dat uit het definitief onderzoeksverslag blijkt dat Partij zeer nalatig is geweest bij de uitvoering van het commissarismandaat NV D omdat er geen, minstens zeer onvoldoende, inzicht werd verworven in de grondslagen voor financiële verslaggeving, in de interne beheersing, in het informatiesysteem en in de interne beheersingsactiviteiten. Er werden geen, minstens zeer onvoldoende, risico's geïdentificeerd op een afwijking van materieel belang, controle-informatie verkregen, steekproeven uitgevoerd, risico-inschattingswerkzaamheden uitgevoerd, nazicht uitgevoerd naar de doorbreking van beheersingsmaatregelen door het management, onderzoek uitgevoerd naar verbonden partijen, cijferanalyses uitgevoerd, controlewerkzaamheden uitgevoerd om controle-informatie te bekomen en de controledocumentatie voldeed niet. Tot slot liet ook de verslaggeving ernstig te wensen over.

Het College besluit dat zelfs de meest essentiële werkzaamheden en verplichtingen die rusten op bedrijfsrevisoren niet in acht werden genomen en zeer ernstig werden verwaarloosd.

31. Partij formuleert in de procedure voor de sanctiecommissie geen betwisting ten aanzien van de grieven B1 tot en met B18. Partij verklaart in haar memorie van antwoord uitdrukkelijk dat zij de aan haar ten laste gelegde inbreuken "goeddeels" niet betwist (memorie van antwoord voor Partij dd. 27 november 2023, randnummers 4 en 6). Wel formuleert Partij een aantal kanttekeningen bij het definitief onderzoeksverslag (stuk 1 bij haar memorie van antwoord) die naar haar mening van belang kunnen zijn voor de straftoemeting. Voor grieven B1 tot en met B18 brengt Partij stukken bij (bijlagen 7a – 18a) die dateren van na de datum van de kwaliteitscontrole en die aantonen dat Partij de desbetreffende inbreuken achteraf trachtte te remediëren. De sanctiecommissie oordeelt dat deze bijlagen inderdaad geen betwisting vormen van de grieven B1 tot en met B18 maar louter getuigen van de intentie van Partij om tegemoet te komen aan het herstelverzoek (met hersteltermijn) van het College, zoals aan Partij meegedeeld per brief van 3 december 2020 (stuk D.4 van het definitief onderzoeksverslag).
32. **De sanctiecommissie is, op grond van de hierboven uiteengezette motieven, van oordeel dat Partij een inbreuk heeft gepleegd op de in randnummer 10 vermelde bepalingen:**

- De grieven B1 tot en met B18 worden voldoende bewezen door de behoorlijk gestaafde vaststellingen in het definitief onderzoeksverslag;
- De grieven B1 tot en met B18 worden niet betwist door Partij.

V.3. Wat betreft de grieven met betrekking tot het commissarismandaat BV A – grieven C1 tot en met C5

33. De sanctiecommissie dient in dit onderdeel te oordelen of Partij bij de uitvoering van het commissarismandaat BV A een inbreuk heeft gepleegd op de bepalingen vermeld in titel III.3 (randnummer 12) van deze beslissing.
34. Het College verwijst naar het definitief onderzoeksverslag (blz. 57-78), dat voor wat dit onderdeel betreft, 5 inbreuken weerhoudt. Deze potentiële inbreuken zijn hernomen in randnummer 12 van deze beslissing (**grieven C1 tot en met C5**). Qua motivering voor de door het College weerhouden inbreuken worden een aantal vaststellingen opgenomen in het definitief onderzoeksverslag (blz. 57-78).

Het College argumenteert dat uit het definitief onderzoeksverslag blijkt dat Partij de onderstaande zeer ernstige nalatigheden heeft begaan (kennisgeving van de grieven, pagina 3 - 4):

- Voor wat betreft grief C1: de vereiste identificatieplicht en individuele risicobeoordeling in het kader van de antiwitwasregelgeving werd niet uitgevoerd. Ondanks de vaststelling dat Partij deze handelingen niet had uitgevoerd en de antiwitwasregelgeving Partij in dat geval dan ook verbiedt om een zakelijke relatie aan te gaan, ging Partij toch over tot het aangaan van een zakelijke relatie met de cliënte. Een verzwarende omstandigheid ter zake beschouwt het College het gebrek aan enig rechtstreeks contact met de cliënte. Partij handelde enkel op basis van beweringen van een accountant die beweerde op te treden namens de cliënte.
- Voor wat betreft grief C5: uit het controledossier over het boekjaar 2018 blijkt dat er geen toereikende controledocumentatie bestaat om te staven dat Partij controlewerkzaamheden zou hebben uitgevoerd zoals het bekomen van inzicht in de entiteit, het bepalen van de materialiteit, het identificeren van frauderisico's, het uitvoeren van risico-inschattingswerkzaamheden, enz. Nagenoeg elke norm van het toepasselijke wetgevende en reglementaire kader werd niet toegepast.
- Voor wat betreft grief C1, C2 en C3: de klacht die BV A bij het College indiende en de problematische houding van Partij ten aanzien van haar cliënte. Het College voert aan dat Partij haar cliënte en het College ten onrechte voorhield dat zij geen commissarisverslag kon opstellen totdat de cliënte de opdrachtbrief had ondertekend. De opdrachtbrief moest uiterlijk op 25 april 2018 (de datum van de benoeming van de commissaris door de algemene vergadering) worden ondertekend. Echter stelt het definitief onderzoeksverslag vast dat Partij de cliënte pas voor het eerst in mei 2020, dus zes maanden na de goedkeuring van de jaarrekening door de algemene vergadering van aandeelhouders van de cliënte, verzocht om de opdrachtbrief te tekenen en wel pas nadat het College Partij had ingelicht dat haar cliënte een klacht had ingediend tegen haar bij het College omdat

zij geen commissarisverslag opstelde conform haar opdracht. Het definitief onderzoeksverslag stelt dat de ondertekening van de opdrachtbrief bovendien niet relevant is om de vraag te beantwoorden of een bedrijfsrevisor een commissarisverslag kan opstellen. De bedrijfsrevisor moet, ongeacht de omstandigheden, tijdig een verslag van niet-bevinding of een commissarisverslag opstellen. Het komt de bedrijfsrevisor toe om zich zodanig tijdig te organiseren zodat hij kan voldoen aan deze resultaatsverbintenis. De Partij kwam hieraan op geen enkele wijze tegemoet. Bovendien blijkt uit het definitief onderzoeksverslag dat Partij uiteindelijk zelfs geen commissarisverslag opstelde over het boekjaar 2018, terwijl Partij steeds, zowel ten aanzien van het College als haar cliënte, bleef voorhouden dat een commissarisverslag zou volgen zodra de opdrachtbrief was ondertekend. Partij trachtte aldus de gevolgen van haar onzorgvuldig gedrag op haar cliënte af te wentelen, hetgeen naar mening van het College een bijkomende verzwarende omstandigheid uitmaakt.

35. Partij verklaart in haar memorie van antwoord uitdrukkelijk dat zij de aan haar ten laste gelegde inbreuken “goeddeels” niet betwist (memorie van antwoord voor Partij dd. 27 november 2023, randnummers 4 en 6).

Uit de verweernota van Partij (stuk 1 bij de memorie voor Partij dd. 27 november 2023) blijkt evenwel dat Partij met betrekking tot de tenlastelegging met betrekking tot de antiwitwasbepalingen (grief C1) wél een punctuele betwisting formuleert. De Partij verwijst in haar stuk 1 bij haar memorie van antwoord naar de bijlagen 20 a, b en c en werpt op dat zij wel degelijk voorafgaandelijk contact heeft gehad met de cliënte alvorens de zakenrelatie aan te gaan.

Na analyse van de door Partij bijgebrachte bijlagen 20 a, b en c kan de sanctiecommissie Partij op dit punt niet bijtreden:

- Bijlage 20 a betreft een email van 10 september 2014 van accountant F aan Partij, waarin de accountant Partij om standaardtarieven verzoekt voor eventuele toekomstige dossiers. Er is geen sprake van BV A of enig contact met de vertegenwoordigers van deze vennootschap;
- Bijlage 20 b betreft een kopie van de opdrachtaanvaarding door Partij. Echter stemt dit stuk niet overeen met de opdrachtaanvaarding in het controledossier (stuk B.12.2 van het definitief onderzoeksverslag-opdrachtaanvaarding). Op het stuk dat Partij als bijlage 20 b neerlegt, is de begunstigde rechtsboven met de hand bijgeschreven. Deze vermelding ontbreekt op het eerdere stuk B.12.2 waar zelfs geconcludeerd werd dat er geen begunstigde was. Partij wil middels de bijlage 20 b de indruk wekken dat de begunstigde wel werd geïdentificeerd, terwijl dit niet blijkt uit het controledossier;
- Bijlage 20 c is een emailuitwisseling tussen de accountant en de notaris van BV A met betrekking tot de identificatie van de bestuurders van BV

A. Partij staat inderdaad tussen de geadresseerden. De emailuitwisseling dateert echter van april 2018, terwijl het definitief onderzoeksverslag aantoont dat Partij reeds op 10 en 11 december 2017 een offerte aan BV A opstelde, zonder zelf de nodige controles uit te voeren (stukken B.11 en 12 van het definitief onderzoeksverslag).

36. Ook met betrekking tot de potentiële inbreuken op de verplichten inzake de controlewerkzaamheden (grief C5) formuleert Partij een punctuele betwisting. Partij stelt in haar stuk 1 bij haar memorie van antwoord dat haar controledossier wel volledig was en dat haar werkzaamheden ten aanzien van haar cliënte voldoende waren.

De sanctiecommissie kan Partij niet bijtreden. Uit het controledossier moet blijken dat de bedrijfsrevisor alle nodige controlewerkzaamheden heeft verricht. Het is de wettelijke verantwoordelijkheid van Partij om ervoor te zorgen dat de controledocumentatie duidelijk weergeeft welke werkzaamheden zij heeft uitgevoerd en welke conclusies zij trekt. De sanctiecommissie oordeelt dat het definitief onderzoeksverslag afdoende vaststelt dat het controledossier geen toereikende controledocumentatie bevat (definitief onderzoeksverslag, p. 69). Dit strookt ook met de vaststelling dat Partij geen commissarisverslag opstelde voor het boekjaar 2018.

37. **De sanctiecommissie is, op grond van de hierboven uiteengezette motieven, van oordeel dat Partij een inbreuk heeft gepleegd op de in randnummer 12 vermelde bepalingen:**

- De grieven C2, C3 en C4 worden voldoende bewezen door de behoorlijk gestaafde vaststellingen in het definitief onderzoeksverslag en worden niet betwist door Partij;
- De grieven C1 en C5 worden betwist door Partij maar worden eveneens voldoende bewezen door de behoorlijk gestaafde vaststellingen in het definitief onderzoeksverslag.

V.4. Besluit

38. De sanctiecommissie besluit, op grond van de motieven zoals hoger uiteengezet in V.1., V.2. en V.3., dat Partij een inbreuk heeft gepleegd op de hiernavolgende artikelen:

- Artikel 12, eerste lid, 2° van het koninklijk besluit van 21 juli 2017 betreffende de toekenning van de hoedanigheid van bedrijfsrevisor alsook de inschrijving en registratie in het openbaar register van de bedrijfsrevisoren
- Artikel 29 WTB
- Artikel 13, § 4, eerste lid WTB
- ISQC1.21 (b)
- ISQC1.35 (b)
- ISQC1.45 en ISA 230.14 juncto artikel 17, § 3 WTB
- ISQC1.48 (a) en artikel 19, § 1, 11° WTB

- ISA 315.11 (c)
- ISA 315.12, 13 en 29
- ISA 315.18 (a), (b) en (c)
- ISA 315.21
- ISA 315.25
- ISA 330.26
- ISA 530.6 en 7
- ISA 540.8 (c), 540.9, 540.15 en 540.18
- ISA 240.32 (a) en (b)
- ISA 550.25 (a)
- ISA 520.6
- Artikel 143 W.Venn. (thans artikel 3:74 van het Wetboek van vennootschappen en Verenigingen (hierna, "WVV"))
- ISA 500.6 juncto ISA 700.17
- ISA 330.24, ISA 705.7 (a) en ISA 706.6
- ISA 230.8
- Artikel 13, § 2 WTB
- Artikel 28, § 1, 2de lid van het KB van 30 januari 2001 tot uitvoering van het Wetboek van vennootschappen en artikel 144, § 1, 9° W.Venn. (thans artikel 3:6, § 1, 2de lid van het KB van 29 april 2019 tot uitvoering van het Wetboek van vennootschappen en Verenigingen juncto artikel 3:75, § 1, 9° WVV)
- Artikel 96, § 1, 1° en artikel 144, § 1, 9° W.Venn. (thans artikel 3:6 § 1, 1° juncto artikel 3:75, § 1, 9° WVV)
- Artikel 19, 21, § 1, 1° en 5°, 22, 23, § 1, 26, § 1, 30, 31, 33, 34, § 1 en § 3 AML-wet
- ISA 210 en artikel 21 WTB
- Artikel 13 WTB en artikel 143, 268, 269 en 283 W.Venn. (thans artikel 3:74, 5:83, 5:84 en 5:97 WVV)
- Artikel 12 § 1-3, 5, 13, § 1, 15 en 17, § 3 WTB, ISA 200.14, 210.6, 210.9, 210.10, 315.11, 315.12, 315.13, 315.18, 315.20, 315.21, 240.15, 240.17 tot 240.21, 240.25 tot 240.27, 320.10, 320.11, 315.5, 315.6.a, 315.6.b, 315.6.c, 315.25, 315.27, 300.7, 300.8, 300.9, 330.8, 530.6, 330.18, 520.5.a, 530.6, 500.7, 500.9, 500.11, 500.6, 240.32.a, 240.32.b, 240.32.c, 240.33, 550.28, 550.11, 550.15, 550.20 tot 24, 550.25.a, 501.9, 540.8.c, 540.9, 540.13, 540.18, 402.9, 402.10, 402.11, 570.10, 570.12, 570.16, 570.17, 570.18, 570.21, 570.22, 570.23, 570.24, 510.6, 510.8, 520.6, 450.5, 250.13, 560.6, 560.7, 560.10, 560.15, 260.14, 260.15, 260.16, 580.9, 580.14, 710.7.a, 330.30, 330.24, 250.13, 700.13, 230.7, 230.8, 230.9.b en 203.14.

VI. Op te leggen sanctie

39. Overeenkomstig artikel 59 WTB kan de sanctiecommissie van de FSMA indien zij, overeenkomstig artikel 58 en met naleving van de procedure als bedoeld in hoofdstuk III, afdeling 5, van de wet van 2 augustus 2002, met uitzondering van de artikelen 70 en 71, een inbreuk vaststelt op de toepasselijke wettelijke,

reglementaire en normatieve bepalingen, de volgende maatregelen nemen ten aanzien van de bedrijfsrevisoren: een waarschuwing, een berisping, een openbare verklaring op de website van de FSMA, waarin de naam van de voor de inbreuk verantwoordelijke persoon en de aard van de inbreuk worden vermeld, een tijdelijk verbod van maximaal drie jaar voor de bedrijfsrevisor, het geregistreerde auditkantoor of de vaste vertegenwoordiger om iedere beroepsmatige dienstverlening of bepaalde dienstverlening te verrichten, een openbare verklaring dat het controleverslag niet voldoet aan de eisen van artikel 28 van de richtlijn 2006/43/EG of, in voorkomend geval, van artikel 10 van verordening (EU) nr. 537/2014, een tijdelijk verbod van maximaal drie jaar voor een lid van een bedrijfsrevisorenkantoor of van een leidinggevend of bestuursorgaan van een organisatie van openbaar belang om functies in bedrijfsrevisorenkantoren of organisaties van openbaar belang te bekleden, de intrekking van de hoedanigheid van bedrijfsrevisor, een administratieve geldboete die niet meer mag bedragen dan 2.500.000 euro voor hetzelfde feit of geheel van feiten. Wanneer de inbreuk de overtreder een vermogensvoordeel heeft opgeleverd of hem in staat heeft gesteld een verlies te vermijden, mag dit maximum worden verhoogd tot het drievoud van het bedrag van dat voordeel of dat verlies.

Overeenkomstig artikel 72, § 3, eerste lid, van de wet van 2 augustus 2002 dient de sanctiecommissie bij het bepalen van de administratieve maatregelen en geldboetes als bedoeld in artikel 59 WTB rekening te houden met alle relevante omstandigheden. Met toepassing van het proportionaliteitsbeginsel dient het bedrag van de geldboete die de FSMA kan opleggen, te worden bepaald rekening houdend met de ernst van de feiten en de subjectieve schuld van de partij.

40. Het **College** stelt voor, zoals reeds aangegeven in randnummer 14, om Partij de volgende sancties op te leggen: (i) de intrekking van de hoedanigheid van bedrijfsrevisor en (ii) een administratieve geldboete van 15.000 euro (memorie College dd. 18 maart 2023). Het College houdt daarbij rekening met de concrete omstandigheden van de zaak, in het bijzonder (kennisgeving van de grieven, pagina 3 - 4): de ernst en de duur van de inbreuken (het gegeven dat de kantoororganisatie van Partij niet voldeed aan de minimumvereisten en er op 30 december 2020 niet minder dan 22 hersteltermijnen dienden te worden opgelegd vooraleer het College uiteindelijk op 24 september 2021 kon vaststellen dat de minimumvereisten waren bereikt; de vaststelling dat, voor wat de uitvoering van twee commissarismandaten, zelfs de meest essentiële werkzaamheden en verplichtingen die rusten op bedrijfsrevisoren niet in acht werden genomen en zeer ernstig werden verwaarloosd (geen voldoende inzichten verworven in de grondslagen voor financiële verslaggeving, geen naleving antiwitwasregelgeving, geen opstelling van het commissarisverslag voor boekjaar 2018 etc.)); eerdere inbreuken (geen); en verzwarende omstandigheden (geen enkel rechtstreeks contact met de cliënte bij aanvang van de zakelijke relatie, de klacht die een van de cliënten van Partij bij het College indiende, de vaststelling dat Partij zijn cliënte en het college ten onrechte voorhield dat Partij geen commissarisverslag kon opstellen zonder

opdrachtbrief, waardoor zij die manier de verantwoordelijkheid voor haar eigen nalatigheid en onzorgvuldigheid bij de cliënte legde).

Het College besluit dat Partij ernstig tekort geschoten is aan haar beroepsverplichtingen en op fundamentele wijze afbreuk heeft gedaan aan het gewettigd vertrouwen dat de gemeenschap kan stellen in de werkzaamheden van een bedrijfsrevisor. Het gaat volgens het College zelfs om dermate ernstige onzorgvuldigheden en normvervalsing dat geen lichtere sanctie kan worden overwogen. Het feit dat de Partij geen eerdere inbreuken heeft begaan, doet hier naar mening van het College niets af aan af.

In de kennisgeving van de grieven wordt er bovendien op gewezen dat de sanctie een afschrikwekkende werking moet hebben om te voorkomen dat in de toekomst soortgelijke inbreuken worden gepleegd, ook ten aanzien van andere bedrijfsrevisoren. Tevens wordt gewezen op de vertrouwensfunctie van de bedrijfsrevisor en het daaruit voortvloeiende strenge verwachtingspatroon.

41. **Partij** aanvaardt de gevorderde sanctie van de intrekking van haar hoedanigheid van bedrijfsrevisor. Partij stelt ook dat zij van plan is om haar carrière verder te zetten in de accountancy (eerste middel memorie van antwoord van Partij dd. 27 november 2023, randnummers 6 en 7). Ter hoorzitting deelt Partij mee dat zij de intrekking van haar hoedanigheid van bedrijfsrevisor ondertussen reeds zelf zou hebben gevraagd bij het IBR. De sanctiecommissie heeft op datum van deze beslissing geen kennis gekregen van een beslissing van het IBR of het College in de zin van artikel 9, § 1, 2° en § 2 WTB, waardoor de hoedanigheid van bedrijfsrevisor van Partij vooralsnog niet ter betwisting staat.

Partij betwist wel de gevorderde administratieve geldboete van 15.000 euro. Zij is van mening dat een bijkomende financiële sanctie niet proportioneel zou zijn en roept hiertoe volgende motieven in (derde middel memorie van antwoord van Partij dd. 27 november 2023, randnummers 8 en 9): de ernst van de vastgestelde inbreuken, het blanco tuchtrechtelijk verleden van Partij die al sedert ... is ingeschreven in het openbaar register der bedrijfsrevisoren, de tijd die is verstreken sinds het begaan van de inbreuken, de door Partij verleende medewerking aan het onderzoek, het schuldinzicht van Partij die de aan haar ten laste gelegde inbreuken niet betwist, de vaststelling dat er geen vermogensvoordeel (voor derden, dan wel Partij zelf) is verbonden aan de aan Partij ten laste gelegde inbreuken, de vaststelling dat er geen gevaar voor recidive is, de afwezigheid van een toekomstig risico voor derden, het algemeen belang of het beroep van bedrijfsrevisor gelet op de verbintenis van Partij om geen wederopname als bedrijfsrevisor te vragen.

42. **De sanctiecommissie legt de heer X de volgende sancties op: (i) de intrekking van de hoedanigheid van bedrijfsrevisor; en (ii) een administratieve geldboete van 15.000 euro.**

43. De sanctiecommissie stelt vast dat Partij de door het College voorgestelde sanctie van de intrekking van haar hoedanigheid van bedrijfsrevisor niet betwist. Zij betwist wel de proportionaliteit van het daarbovenop opleggen van een administratieve geldboete om de redenen samengevat in randnummer 41 van deze beslissing.

Bij het bepalen van voormelde sanctie (*supra*, 42), heeft de sanctiecommissie meer bepaald rekening gehouden met de hiernavolgende omstandigheden.

44. De sanctiecommissie treedt Partij bij wat betreft het bestaan van volgende voor Partij **gunstige elementen** of omstandigheden bij het vaststellen van de strafmaat: de door Partij verleende medewerking en de afwezigheid van antecedenten in hoofde van Partij.

De sanctiecommissie treedt het College bij dat volgende relevante **verzwarende omstandigheden** een voldoende zware sanctie vereisen: **de ernst van de inbreuken** (de vaststelling dat partij ernstig tekortschoot om een goede kantoororganisatie te realiseren, wat een fundamentele vereiste is om kwaliteitsvolle werkzaamheden te garanderen; de vaststelling dat voor wat de uitvoering van twee commissarismandaten, zelfs de meest essentiële werkzaamheden en verplichtingen die rusten op bedrijfsrevisoren niet in acht werden genomen en zeer ernstig werden verwaarloosd; de vaststelling dat Partij geen enkel rechtstreeks contact had met de cliënte bij aanvang van de zakelijke relatie waardoor de antiwitwasbepalingen niet werden nageleefd; de klacht die de cliënte van Partij bij het College indiende; de vaststelling dat Partij zijn cliënte en het college ten onrechte voorhield dat Partij geen commissarisverslag kon opstellen zonder opdrachtbrief en op die manier de verantwoordelijkheid voor haar eigen nalatigheid en onzorgvuldigheid bij de cliënte legde) en **de duur van de inbreuken** (er waren 22 hersteltermijnen nodig vooraleer het College kon vaststellen dat Partij de minimumvereisten bereikt). De sanctiecommissie ziet bovendien geen tekenen van overmacht of dwaling, maar wel van moedwilligheid: Partij wist wat ze moest doen, maar deed slechts na 22 hersteltermijnen het nodige.

45. Partij beroept zich op de **kanttekeningen** die zij bij het definitief onderzoeksverslag maakte (stuk 1 bij haar memorie van antwoord) en die naar haar mening voornamelijk van belang kunnen zijn voor de straftoemeting. De sanctiecommissie stelde reeds vast dat deze kanttekeningen getuigen van de intentie en de inspanningen van Partij om de vastgestelde tekortkomingen naar de toekomst toe te remediëren (cf. randnummers 26 en 31), dan wel een punctuele betwisting uitmaken die de sanctiecommissie niet heeft gevolgd (cf. randnummers 35 en 36). Deze kanttekeningen verantwoorden aldus geen lagere financiële sanctie.
46. In het kader van haar verweer tegen het opleggen van een administratieve geldboete, voert Partij ook aan dat de **redelijke termijn** zou zijn overschreden, waardoor een bijkomende financiële sanctie niet redelijk zou zijn.

Partij voert aan dat de redelijke termijn is aangevangen in 2019 n.a.v. de kwaliteitscontrole en uiterlijk in 2020 wanneer Partij kennisneemt van de klacht die tegen haar is ingediend. Met de afsluiting van het definitief onderzoeksverslag op 13 maart 2023 zou de redelijke termijn volgens Partij ruim overschreden zijn.

Het College argumenteert dat er geen periodes van inactiviteit zijn geweest aan de kant van vervolgende partij en dat het onderzoek iets meer dan twee jaar heeft geduurd, wat niet onredelijk is. Het College voegt eraan toe dat het dossier ook vrij complex is omdat zij haar oorsprong vindt in zowel de kwaliteitscontrole als de klacht en dat zij de feiten ernstig diende te onderzoeken, wat de nodige tijd vraagt.

De sanctiecommissie is van oordeel dat de redelijke termijn *in casu* niet werd overschreden. Bij de concrete en globale beoordeling van de termijn van het onderzoek, dient rekening te worden gehouden met de complexiteit van de zaak in feiten en in rechte, de houding van partij en de houding van de betrokken toezichthouder. De termijn vangt aan vanaf het tijdstip waarop een persoon het voorwerp uitmaakt van "een beschuldiging", dit is vanaf het ogenblik dat hij of zij in verdenking is gesteld of door kennisname van enige andere onderzoeksdaad onder de dreiging leeft van een straf of administratieve sanctie, waardoor hij of zij verplicht is bepaalde maatregelen te nemen om zich te verdedigen tegen die beschuldiging (Cass., 23 juni 2020, AR P.20.0020.N, § 16, <https://juportal.be> (1 juli 2020), NC 2021, afl. 2, 171; Cass., 19 september 1989, Arr.Cass. 1989-90, 80; Brussel (20° Kamer), 24 september 2015, D.A.O.R., 2015/4, nr. 116, p. 81, § 184). De sanctiecommissie volgt Partij niet dat de redelijke termijn al was aangevangen in 2019 of 2020 ten gevolge van de uitgevoerde kwaliteitscontrole of de ontvangst van een klacht van de cliënte van Partij. Op dat ogenblik was er immers zelfs nog geen onderzoek gestart of enige "vervolgingsdaad" (Brussel (20° Kamer), 24 september 2015, D.A.O.R., 2015/4, nr. 116, p. 81, § 184) gesteld.

De sanctiecommissie stelt vast dat de onderzoeken op 9 oktober 2020 en 11 januari 2021 zijn geopend en iets meer dan twee jaar hebben geduurd (van 9 oktober 2020 tot aan het afleveren van het voorlopig onderzoeksverslag op 19 december 2022). Er zijn geen aanwijzingen dat het onderzoek zou hebben stilgelegen, wat Partij overigens ter hoorzitting erkent. Zelfs indien wordt uitgegaan van voor Partij meest gunstige hypothese, namelijk dat de redelijke termijn zou zijn aangevangen op de datum van de opening van de onderzoeken (wat zeker geen automatisme is en *in casu* niet alleen onwaarschijnlijk is en ook niet door Partij wordt aangetoond) dan nog bedraagt de te beoordelen termijn in de onderzoeksfase, gelet op de datum van de kennisgeving van de grieven (23 maart 2023) drie jaar en 5 maanden (van 6 oktober 2020 tot 23 maart 2023). Dergelijke termijn, globaal beschouwd, is in het licht van de complexiteit van de te onderzoeken feiten, niet onredelijk lang.

47. Partij argumenteert ten slotte dat het gegeven dat zij zich zal **neerleggen bij de intrekking van haar hoedanigheid als bedrijfsrevisor** als sanctie volstaat en het

niet proportioneel zou zijn om nog een bijkomende financiële sanctie op te leggen.

De sanctiecommissie treedt het College bij dat de sanctie een voldoende ontradend effect moet hebben. De sanctie van de intrekking van de hoedanigheid zonder bijkomende administratieve geldboete heeft geen voldoende ontradend effect gelet op de ernst van de inbreuken die raken aan de kernwaarden van het beroep van bedrijfsrevisor en ook gelet op de intentie van Partij om het beroep sowieso te verlaten.

48. Op grond van al deze elementen en met name gelet op de in overweging genomen sanctieverzwarende elementen acht de sanctiecommissie de intrekking van de hoedanigheid van bedrijfsrevisor een onvoldoende zware sanctie. Van de andere in artikel 59, § 1, WTB opgesomde administratieve maatregelen die de sanctiecommissie kan opleggen, worden de waarschuwing en de berisping te licht bevonden (gelet op de vastgestelde inbreuken, en gelet op de hierboven opgesomde, relevante elementen (gunstige en verzwarende) (*supra*, 44)). De aangewezen, gepaste en evenredige sanctie, bovenop de intrekking van de hoedanigheid van bedrijfsrevisor, bestaat in het opleggen van een administratieve geldboete waarbij de hoogte van de opgelegde boete wordt bepaald rekening houdend met alle relevante (gunstige en verzwarende), bewezen geachte elementen, hierboven opgesomd, alsook met de tevens opgelegde maatregel van de intrekking van de hoedanigheid van bedrijfsrevisor.

Er zijn geen aanwijzingen dat de opgelegde boete de financiële draagkracht van Partij te boven gaat.

Op grond van al deze elementen acht de sanctiecommissie, naast de opgelegde intrekking van zijn hoedanigheid van bedrijfsrevisor, een administratieve geldboete van 15.000 euro in hoofde van X, gepast.

VII. Bekendmaking

49. Overeenkomstig artikel 72, § 3, vierde lid, van de wet van 2 augustus 2002 worden de beslissingen van de sanctiecommissie in beginsel nominatief bekendgemaakt op de website van de FSMA. De sanctiecommissie kan deze bekendmaking uitstellen of tot de anonieme bekendmaking overgaan indien de nominatieve bekendmaking een onevenredig nadeel dreigt te berokkenen aan de betrokken personen of een lopend onderzoek of de stabiliteit van het financieel systeem of de financiële markten in gevaar zou brengen. Zij kan tevens beslissen tot niet-bekendmaking indien uitstel van bekendmaking of anonieme bekendmaking als onvoldoende worden beschouwd om te waarborgen dat de stabiliteit van het financieel systeem of de financiële markten niet in gevaar wordt gebracht, of om de evenredigheid te waarborgen van de bekendmaking in geval van een beslissing die wordt geacht van geringere betekenis te zijn.

50. In haar kennisgeving van de grieven aan Partij deelt het College aan Partij mee dat zij aan de sanctiecommissie zal vragen om de tussen te komen beslissing van de sanctiecommissie nominatief bekend te maken gedurende een periode van 5 jaar. Daartoe verwijst het College naar de algemene regel vervat in artikel 72, § 3, vierde lid, van de wet van 2 augustus 2002 (kennisgeving grieven, p. 7). Evenwel vordert het College de bekendmaking van de tussen te komen beslissing van de sanctiecommissie niet in haar memorie van antwoord dd. 18 september 2023. Ter zitting herhaalt de raadsman van het College deze vordering wel, waarbij hij namens het College de nominatieve bekendmaking van de beslissing voor vijf jaar vordert.
51. Partij verzoekt in hoofddeorde om de beslissing niet bekend te maken. Zij is van oordeel dat de mogelijke negatieve gevolgen van een publicatie voor Partij disproportioneel zijn aan de door de publicatie beoogde doel, gelet op i) de afwezigheid van een toekomstig risico voor derden, het algemeen belang of het beroep van bedrijfsrevisor (aangezien Partij zich neerlegt bij de sanctie van de intrekking en zich ertoe verbindt geen wederopname te vragen) en ii) de nefaste gevolgen van een publicatie voor de verdere carrière van Partij, dewelke zich situeert in de accountancy. In ondergeschikte orde vordert Partij dat de beslissing anoniem wordt bekendgemaakt, en in uiterst ondergeschikte orde vordert zij dat de bekendmaking wordt uitgesteld en dat de duur van de bekendmaking in ieder geval wordt beperkt tot één jaar (tweede middel memorie van antwoord van Partij dd. 27 november 2023, p. 5).
52. De sanctiecommissie ziet geen reden om haar beslissing met betrekking tot de hierboven vastgestelde inbreuken en de daarvoor gepaste sanctie niet op de normale wijze bekend te maken en aldus tot diens ontradend effect bij te dragen.

Er is geen sprake van een gevaar voor een lopend onderzoek of voor de stabiliteit van het financieel systeem of de financiële markten.

De nominatieve bekendmaking is evenmin van aard onevenredig nadeel te veroorzaken. De eventuele nadelige impact op het professionele leven van Partij indien bekend wordt gemaakt dat zij, in haar hoedanigheid van bedrijfsrevisor, inbreuken heeft gepleegd op de verplichtingen inzake kantoororganisatie, de uitvoering van het commissarismandaat en de professionele zorgvuldigheid en vakbekwaamheid, is een normaal gevolg van de wettelijke, in regel voorziene bekendmaking, en niet disproportioneel in het licht van de begane inbreuken waarvan Partij de gevolgen moet dragen. Het gegeven dat Partij aangeeft zich neer te leggen bij de intrekking van haar hoedanigheid van bedrijfsrevisor doet hier niets aan af, de bekendmaking heeft immers ook als doel derden inzicht te verschaffen in de verwachtingen ten aanzien van bedrijfsrevisoren. Bovendien ambieert Partij een verdere carrière in accountancy, terwijl het definitief onderzoeksverslag vaststelde dat Partij boekhoudfouten onvoldoende ontdekt had of niet correct beoordeeld had. Deze vaststelling verantwoordt de bekendmaking van onderhavige beslissing nog meer.

De beslissing kan ten slotte niet worden geacht van geringe betekenis te zijn, gelet op het belang van de kantoororganisatie en de professionele zorgvuldigheid en vakbekwaamheid als kernwaarden van het beroep van bedrijfsrevisor. Die eisen zijn erop gericht om het vertrouwen van het publiek te waarborgen, de geloofwaardigheid van het beroep te versterken en het algemeen belang te beschermen. Het belang van de geschonden bepalingen verantwoordt, rekening houdend met de reeds opgelegde sanctie, een nominatieve bekendmaking van de beslissing teneinde bij te dragen tot diens ontradend effect.

De nominatieve bekendmaking kan echter beperkt blijven tot 1 jaar teneinde de evenredigheid van de bekendmaking te verzekeren. Ook de namen en gegevens die derden betreffen, dienen te worden weggelaten om hun anonimiteit te vrijwaren en hun legitieme belangen niet te schaden.

Beslissing

53. De sanctiecommissie,

samengesteld uit de personen die deze beslissing ondertekenen,

beslist om deze redenen, na deliberatie,

1° vast te stellen dat X een inbreuk heeft gepleegd op de hiernavolgende artikelen:

- Artikel 12, eerste lid, 2° van het koninklijk besluit van 21 juli 2017 betreffende de toekenning van de hoedanigheid van bedrijfsrevisor alsook de inschrijving en registratie in het openbaar register van de bedrijfsrevisoren
- Artikel 29 WTB
- Artikel 13, § 4, eerste lid WTB
- ISQC1.21 (b)
- ISQC1.35 (b)
- ISQC1.45 en ISA 230.14 juncto artikel 17, § 3 WTB
- ISQC1.48 (a) en artikel 19, § 1, 11° WTB
- ISA 315.11 (c)
- ISA 315.12, 13 en 29
- ISA 315.18 (a), (b) en (c)
- ISA 315.21
- ISA 315.25
- ISA 330.26
- ISA 530.6 en 7
- ISA 540.8 (c), 540.9, 540.15 en 540.18
- ISA 240.32 (a) en (b)
- ISA 550.25 (a)
- ISA 520.6
- Artikel 143 W.Venn. (thans artikel 3:74 WVV)
- ISA 500.6 juncto ISA 700.17
- ISA 330.24, ISA 705.7 (a) en ISA 706.6
- ISA 230.8
- Artikel 13, § 2 WTB
- Artikel 28, § 1, 2de lid van het KB van 30 januari 2001 tot uitvoering van het Wetboek van vennootschappen en artikel 144, § 1, 9° W.Venn. (thans artikel 3:6, § 1, 2de lid van het KB van 29 april 2019 tot uitvoering van het Wetboek van vennootschappen en Verenigingen juncto artikel 3:75, § 1, 9° WVV)
- Artikel 96, § 1, 1° en artikel 144, § 1, 9° W.Venn. (thans artikel 3:6 § 1, 1° juncto artikel 3:75, § 1, 9° WVV)
- Artikel 19, 21, § 1, 1° en 5°, 22, 23, § 1, 26, § 1, 30, 31, 33, 34, § 1 en § 3 AML-wet
- ISA 210 en artikel 21 WTB
- Artikel 13 WTB en artikel 143, 268, 269 en 283 W.Venn. (thans artikel 3:74, 5:83, 5:84 en 5:97 WVV)

- Artikel 12 § 1-3, 5, 13, § 1, 15 en 17, § 3 WTB, ISA 200.14, 210.6, 210.9, 210.10, 315.11, 315.12, 315.13, 315.18, 315.20, 315.21, 240.15, 240.17 tot 240.21, 240.25 tot 240.27, 320.10, 320.11, 315.5, 315.6.a, 315.6.b, 315.6.c, 315.25, 315.27, 300.7, 300.8, 300.9, 330.8, 530.6, 330.18, 520.5.a, 530.6, 500.7, 500.9, 500.11, 500.6, 240.32.a, 240.32.b, 240.32.c, 240.33, 550.28, 550.11, 550.15, 550.20 tot 24, 550.25.a, 501.9, 540.8.c, 540.9, 540.13, 540.18, 402.9, 402.10, 402.11, 570.10, 570.12, 570.16, 570.17, 570.18, 570.21, 570.22, 570.23, 570.24, 510.6, 510.8, 520.6, 450.5, 250.13, 560.6, 560.7, 560.10, 560.15, 260.14, 260.15, 260.16, 580.9, 580.14, 710.7.a, 330.30, 330.24, 250.13, 700.13, 230.7, 230.8, 230.9.b en 203.14.
- 2° met toepassing van artikel 59, § 1, 7°, WTB, aan X de intrekking van de hoedanigheid van bedrijfsrevisor op te leggen;
- 3° met toepassing van artikel 59, § 1, 8°, WTB, en van artikel 72, § 3, eerste lid van de wet van 2 augustus 2002 aan X een administratieve geldboete van 15.000 euro op te leggen;
- 4° met toepassing van artikel 72, § 3, vierde en zesde lid van de wet van 2 augustus 2002, de beslissing nominatief bekend te maken op de website van de FSMA, met weglating van de namen en gegevens van in deze beslissing vermelde derden teneinde hun anonimiteit te vrijwaren en hun legitieme belangen niet te schaden; met dien verstande dat na verloop van 1 jaar de bekendmaking anoniem zal zijn.

Brussel, 17 mei 2024

Michel ROZIE

Kristof STOUTHUYSEN

Erwin FRANCIS